

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง
ของชาวสวนยางพาราพารา ตำบลทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

วันที่รับบทความ : 13/12/61
วันแก้ไขบทความ : 02/05/63
วันตอบรับบทความ : 19/06/63

นิติพล ไกลสาม¹

ปดมพร จันทร์เทพ¹

พรหมมาศ พรหมพฤษย์¹

ภัชราภรณ์ ขุนราม¹

วรวิทย์ แหะปานแก้ว¹

ธวัชชัย ศรีพรงาม²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เปรียบเทียบ ที่มีกรอบแนวคิดพื้นฐานมาจากทฤษฎีรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม และทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีจุดมุ่งหมายคือ เพื่อแสวงหาว่าปัจจัยใดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง และแสวงหากลุ่มชาวสวนยางพาราที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงน้อย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ชาวสวนยางพารา ในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา ที่มีอายุตั้งแต่ 17 ปีขึ้นไป รวม 420 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น กำหนดโควตา เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลในกลุ่มรวม และ 10 กลุ่มย่อย ที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณที่ใช้ตัวแปรลักษณะสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย สามารถทำนายในกลุ่มรวมได้ 52.5% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และทัศนคติที่ดีต่อการดำรงชีวิต ตามลำดับ ทั้งนี้เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางเพื่อแสวงหากลุ่มชาวสวนยางพาราที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงน้อย พบว่ากลุ่มชาวสวนยางพาราที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงน้อย คือ กลุ่มชาวสวนยางพาราที่มีเพศชาย

ผลการวิจัยสามารถเป็นข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติให้กับหน่วยงานพัฒนาชุมชนเพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของชาวสวนยางพารา รวมทั้งเป็นการต่อยอดพื้นฐานการวิจัยพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงในอนาคต

คำสำคัญ ปัจจัยทางจิตสังคม พฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ชาวสวนยางพารา

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

E-mail: prommadpromprok@gmail.com

² อาจารย์ วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

Psycho-Social Factors Correlated with Sufficiently Behaviors of Rubber planters in Thung Kham District, Na Mom District, Songkhla Province

received : 13/12/61

revised : 02/05/63

accepted: 19/06/63

Nitipon Laisam¹

Padomporn Chanthep¹

Prommad Promprok¹

Phatcharaporn Khunram¹

Worawee Laepankaeo¹

Thawatchai Sriporngam²

Abstract

This research was a study of a comparative relationship based on the Interactionism model and psychological theories both domestically and internationally. The purposes were to find out what factors are related to the sufficient living behavior and to seek a group of rubber farmers who have less sufficient living behavior. The selected samples were 420 rubber planters in Thung Khamin subdistrict, Na Mom district, Songkhla province aged 17 years and over. They are typically derived from stratified sampling and quota sampling. The data were collected through questionnaires and analyzed in total group and 10 subgroups which divided by the social biology characteristics of the sample. The descriptive statistics used were multiple regressions and 3-way ANOVA.

The direct results indicated that when the scores of the sufficient living behaviors were analyzed with multiple regression using the variables of the situational factor, psychological traits and psychological states, it revealed it can predict in the total group at 52.5%. The important predictor sequences were observing examples from notable people around, specific locus of control and good attitude to life, respectively. When analyzed with 3 - way ANOVA to discover a local group of them that had less sufficient living behaviors, it was declared that the rubber planters who were discovered to have less sufficient living behaviors were male.

The results could be a practical suggestion for the community development agencies to improve the quality of life of rubber planters, as well as to enhance the fundamental research on sufficient living behaviors in the future.

Keywords: Psycho-Social factors, Sufficient living behaviors, Rubber planters

¹ Undergraduate, Community Development, Faculty of Humanities and Social Sciences (Community Development), Songkhla Rajabhat University, E-mail: prommadpromprok@gmail.com

² Lecturer, College of Innovation and Management, Songkhla Rajabhat University

บทนำ

ในพื้นที่ตำบลทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา ชาวสวนยางพารามีการประกอบอาชีพทำสวนยางพาราเป็นอาชีพหลัก ซึ่งปัจจุบันชาวสวนยางพาราได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมากจากราคายางพาราตกต่ำ เพราะชาวสวนยางพาราพึ่งพาอาศัยการทำสวนยางเพียงด้านเดียวในการเลี้ยงปากท้อง เมื่อพบกับสถานการณ์ราคายางพาราตกต่ำลดลงอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2557 เป็นต้นมา ราคายางพาราดิ่งลงเหลือ 53.63 บาทต่อกิโลกรัมเท่านั้น ซึ่งเป็นราคาที่ต่ำสุดในรอบ 5 ปี และปัจจุบันเป็นราคาที่ลดต่ำลงจนเกือบจะ 3 กิโลกรัมต่อ 100 บาท ทำให้เกิดความเดือดร้อนขึ้นกับชาวสวนยางพาราทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่

สำหรับการแก้ปัญหาที่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความยั่งยืนกับชาวสวนยางพารานั้น คือ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปีพ.ศ. 2540 พระองค์ได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น (วิบูลย์ แก้วสุวรรณ, เกษมชาติ นเรศเสนีย์ และบุญเรือง ศรีเหรียญ, 2559, หน้า 57) ทั้งนี้ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้ถูกนำมาใช้ก่อนหน้านี้โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้อัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ซึ่งให้ความสำคัญกับการอุ้มชูตนเองได้ให้พอเหมาะกับสภาพของแต่ละชุมชน โดยมีได้เน้นการสร้างกำไรจนเกินความสามารถของชุมชน รวมถึงการไม่ใช้ความโลภเป็นกรอบในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (อภิชัย พันธเสน, 2546, หน้า 6-7)

ทั้งนี้ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในพื้นที่ตำบลทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา จะช่วยให้เกิดการใช้พื้นที่ทางการเกษตรเกิดประโยชน์สูงสุด ลดการพึ่งพาราคายางที่ไม่แน่นอน เสริมสร้างความมั่นคงด้านรายได้ในอนาคต ในลักษณะของการปลูกพืชเชิงผสม ไม้เศรษฐกิจ ไม้ดอกไม้ประดับ ผักสวนครัว หรือแม้กระทั่งปลูกยางควบคู่กับการทำปศุสัตว์ เลี้ยงไก่ วัว แพะ แกะ เลี้ยงปลาในสวนยาง

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาชุมชนให้เป็นชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงโดยการที่จะทำให้ประชาชนดำเนินวิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลาในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ค่อย ๆ ซึมลึกลงไปสู่วิถีชีวิตของชาวสวนยางพารา และต้องอดทนอย่างมุ่งมั่น ที่จะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดทั้งของผู้นำ ชุมชน และประชาชนในชุมชนไปในทางที่ดีให้เกิดความตระหนักและสำนึกในความพอเพียงด้วยความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดีด้วยความรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้เราต้องมีความรู้และเข้าใจ ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันให้เหมาะสมกับประชาชน

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะแสวงหาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ของชาวสวนยางพารา ตำบลทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา ว่า ชาวสวนยางพาราที่มีลักษณะสถานการณ์ จิตลักษณะบางประการ และลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงในระดับใด มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับตัวแปรใดบ้าง และอะไรที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

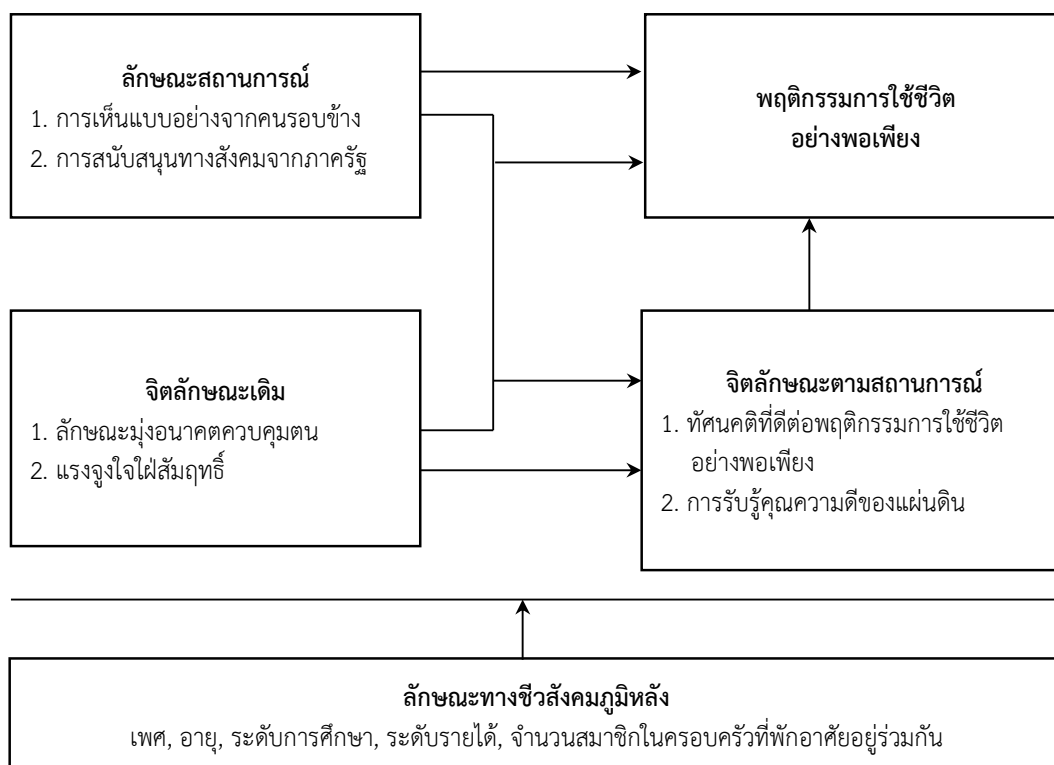
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาว่าปัจจัยสถานการณ์และปัจจัยจิตลักษณะจะสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงในชาวสวนยางพารา ตำบลทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา ประเภทต่าง ๆ ได้มากน้อยเพียงใด
2. เพื่อแสวงหากลุ่มชาวสวนยางพาราที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงในปริมาณน้อย และแสวงหาปัจจัยเชิงเหตุที่สำคัญของกลุ่มชาวสวนยางพาราดังกล่าว

สมมติฐานการวิจัย

ตัวทำนายกลุ่มลักษณะสถานการณ์และจิตลักษณะเดิม รวม 4 ตัวแปร (การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง การสนับสนุนทางสังคมจากภาครัฐ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) ร่วมกับตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร (ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง และการรับรู้คุณงามความดีของแผ่นดิน) รวมทั้งสิ้น 6 ตัวแปร สามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ได้มากกว่าตัวทำนายจากกลุ่มลักษณะสถานการณ์ หรือกลุ่มจิตลักษณะเดิม หรือกลุ่มตัวทำนายจิตลักษณะตามสถานการณ์อย่างน้อย 5%

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ชาวสวนยางพาราเพศชายหญิงที่ประกอบอาชีพสวนยาง ตำบลทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วยชาวสวนยางพาราเพศชายหญิงที่ประกอบอาชีพสวนยางพารา ตำบลทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา สำหรับในการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นกำหนดโควตา (Stratified Quota Random Sampling) (Kerlinger & Lee, 2000, pp. 9-10) โดยคำนวณจากตัวแปรในการสุ่มตัวอย่าง 3 ตัวแปร คือ เพศ จำนวนหมู่บ้าน และจำนวนคนในแต่ละหมู่บ้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้ 1) เพศ โดยแบ่งขนาดออกเป็น 2 ลักษณะ คือ เพศชายและเพศหญิง 2) จำนวนหมู่บ้านประกอบด้วย 7 หมู่บ้าน และ 3) จำนวนคนแต่ละหมู่บ้าน แบ่งออกเป็นหมู่บ้านละ 30 คน ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างซึ่งคำนวณจากตัวแปรในการสุ่มตัวแปรดังกล่าว 3 ตัวแปร คือ เพศ $\times$ จำนวนหมู่บ้าน $\times$ จำนวนคนแต่ละหมู่บ้าน จึงมีค่าเท่ากับ $2 \times 7 \times 30 = 420$ ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นแบบวัดแบบมาตรประเมินรวมค่า มีมาตร 6 หน่วยประกอบทุกประโยค มีจำนวนแบบวัดตัวแปร 5 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 เป็นแบบวัดตัวแปรทางด้านการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ประกอบด้วย แบบวัด 1 ชุด ประเภทที่ 2 เป็นแบบวัดตัวแปรทางด้านสถานการณ์กับการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ประกอบไปด้วย แบบวัด 2 ชุด ได้แก่ การมีแบบอย่างจากคนรอบข้างกับการสนับสนุนทางสังคมจากภาครัฐ ประเภทที่ 3 เป็นแบบวัดตัวแปรทางด้านจิตลักษณะเดิม ประกอบไปด้วยแบบวัด 2 ชุด มุ่งอนาคตควบคุมตนกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ประเภทที่ 4 เป็นแบบวัดตัวแปรทางด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ ประกอบไปด้วยแบบวัด 2 ชุด คือ ทักษะคิดต่อการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง กับการรับรู้คุณงามความดีของแผ่นดิน และประเภทที่ 5 เป็นแบบวัดลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของชาวสวนยางพาราประกอบด้วยแบบวัด 1 ชุด ดังนั้นในการวิจัยนี้เครื่องมือในการวัดตัวแปรรวมทั้งสิ้น 8 ชุด มีการวิเคราะห์หาคุณภาพด้วยสถิติ 1) การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) และ 2) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบวัดที่ไม่มีข้อนั้นรวมอยู่ (Item-Total Correlation) ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือดังรายละเอียดตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คุณภาพของเครื่องมือวัดตัวแปรในงานวิจัย

แบบวัด	จำนวนข้อ	พิสัยคะแนน	พิสัยค่า t	พิสัยค่า r	ค่าความเชื่อมั่น(α)
1. พฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง*	10	10-60	9.42 - 18.12	.39-.62	.84
2. การเห็นแบบอย่าง*	10	10-60	9.19 - 18.08	.44-.63	.86
3. การสนับสนุนทางสังคม*	10	10-60	4.58 - 20.00	.21-.61	.73
4. ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	10	10-60	10.30 - 18.14	.23-.65	.83
5. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	10	10-60	8.70 - 19.64	.40-.56	.76
6. ทักษะคิดที่ดีต่อพฤติกรรม*	10	10-60	11.37 - 21.37	.47-.64	.86
7. การรับรู้คุณงามของแผ่นดิน	10	10-60	10.11 - 22.65	.43-.65	.84

หมายเหตุ: * แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อได้จัดทำแบบสอบถาม และแบบวัดสมบุรณ์แล้ว คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อขอหนังสือจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา จากนั้นติดต่อประสานงานกับผู้ใหญ่บ้านของแต่ละหมู่บ้านเพื่ออธิบายรายละเอียดของแบบสอบถามและแบบวัด รวมถึงการกำหนดวันเวลาที่เหมาะสมต่อการจัดเก็บข้อมูลในช่วงเดือน 1 สิงหาคม 2561 ถึง 31 สิงหาคม 2561 จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถามและแบบวัดจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดแล้ว ได้นำข้อมูลที่ได้มาแปลให้อยู่ในรูปของรหัส จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ผลโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows โดยมีสถิติที่ใช้ 2 ลักษณะคือ การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA) ด้วยวิธี Enter และ Stepwise โดยวิเคราะห์ข้อมูลในกลุ่มรวม และ 10 กลุ่ม ที่แบ่งตามลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) แบ่งตามเพศ คือ กลุ่มเพศชาย และกลุ่มเพศหญิง 2) แบ่งตามอายุ คือ กลุ่มอายุน้อย และกลุ่มอายุมาก 3) แบ่งตามระดับการศึกษา คือ กลุ่มระดับการศึกษาน้อย และกลุ่มระดับการศึกษามาก 4) แบ่งตามรายได้ คือ กลุ่มที่มีรายได้น้อย และกลุ่มที่มีรายได้มาก และ 5) แบ่งตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว คือ กลุ่มที่มีสมาชิกในครอบครัวน้อย และกลุ่มที่มีสมาชิกในครอบครัวมาก และการวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง (Three – way Analysis of Variance) เพื่อหากลุ่มเสี่ยง และถ้าพบผลแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ Scheffe' ต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการทำนายพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง โดยใช้ตัวแปรกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม และกลุ่มตัวแปรจิตตามสถานการณ์เป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวม และแบบขั้นตอนโดยมีตัวทำนายชุดที่ 5 คือ ชุดสถานการณ์ ร่วมกับตัวทำนายชุดจิตลักษณะเดิม (ชุดตัวทำนายที่ 3) และร่วมกับจิตลักษณะตามสถานการณ์ (ชุดตัวทำนายที่ 4) ประกอบด้วยตัวทำนาย 6 ตัวแปร ได้แก่ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง การสนับสนุนทางสังคมจากภาครัฐ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะชีวิตที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง และการรับรู้คุณค่าของแผ่นดิน ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 2) ปรากฏว่า ตัวทำนายชุดที่ 5 ร่วมกับตัวทำนายพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ในกลุ่มรวมได้ 52.5% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ (เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย) คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง และทักษะชีวิตที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง มีค่าเบต้าเท่ากับ .31, .28 และ .24 ตามลำดับ หมายความว่า ชาวสวนยางพารายังมีการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก หรือยังมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองมาก หรือยังมีทักษะชีวิตที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงมาก จะยังมีพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงมากตามไปด้วย

ตารางที่ 2 ผลการทำนายพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง โดยใช้ตัวแปรกลุ่มสถานการณ์ กลุ่มจิตลักษณะเดิม และจิตตามสถานการณ์เป็นตัวทำนาย

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ชุดที่ 3 (ชุดที่ 1 ร่วมกับชุดที่ 2)			ชุดที่ 4			ชุดที่ 5 (ชุดที่ 3 ร่วมกับชุดที่ 4)			% ต่าง
		สถานการณ์ และจิตลักษณะเดิม			จิตลักษณะตามสถานการณ์			สถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และจิต ลักษณะตามสถานการณ์			
		% ทำนาย	ตัว ทำนาย	ค่าเบต้า	% ทำนาย	ตัว ทำนาย	ค่าเบต้า	% ทำนาย	ตัว ทำนาย	ค่าเบต้า	
รวม	420	47.6	1,3	.40, .37	44.6	5,6	.46, .25	52.5	1,3,5	.31, .28, .24	4.9
เพศชาย	208	48.4	1,3	.45, .33	44.1	5,6	.65	54.9	1,3,5	.33, .30, .21	6.5*
เพศหญิง	212	48.2	3,1,2	.34, .28	45.4	5,6	.41, .33	52.9	1,2,5,3, 4	.20, .14, .17, .16, .18	4.7
อายุน้อย	217	51.8	3,1	.47, .33	50.5	5,6	.50, .26	57.9	1,5,3	.34, .31, .20	6.1*
อายุมาก	203	44.8	1,3	.46, .28	39.2	5,6	.41, .25	48.4	3,1,5	.35, .27, .17	3.6
การศึกษาน้อย	222	44.7	1,3	.38, .36	41.6	5,6	.48, .19	49.9	3,1,5	.31, .27, .21	5.2*
การศึกษามาก	198	51.9	1,3,2	.34, .31, .17	47.9	5,6	.45, .29	56.2	1,3,5	.32, .28, .26	4.3
รายได้น้อย	233	46.2	3,1	.39, .35	43.7	5,6	.46, .24	51.2	1,3,5	.31, .27, .22	5.0*
รายได้มาก	187	49.8	1,3	.45, .35	45.8	5,6	.45, .26	54.3	1,3,5	.31, .29, .25	4.5
สมาชิคน้อย	216	55.9	1,3	.43, .39	48.6	5,6	.50, .23	58.7	3,1,5	.27, .33, .25	2.8
สมาชิกรวม	204	38.7	1,3	.37, .34	39.8	5,6	.41, .26	45.8	1,5,3	.34, .23, .23	6.0*

หมายเหตุ: ค่าเบต้าทุกตัวมีนัยสำคัญที่ .05 และมีเปอร์เซ็นต์แตกต่างตั้งแต่ 5.0% ขึ้นไป

ตัวทำนายที่ 1 คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง
ตัวทำนายที่ 2 คือ การสนับสนุนทางสังคมจากภาครัฐ

ตัวทำนายที่ 3 คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน
ตัวทำนายที่ 4 คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ตัวทำนายที่ 5 คือ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง
ตัวทำนายที่ 6 คือ การรับรู้คุณค่าของแผ่นดิน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 10 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 2) ปรากฏว่า ตัวทำนายชุดที่ 5 สามารถทำนายได้สูงสุดในกลุ่มที่มีสมาชิคน้อย ทำนายได้ 58.7% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ (เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย) คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรม การใช้ชีวิตอย่างพอเพียง มีค่าเบต้าเท่ากับ .27, .33 และ .25 ตามลำดับ ตัวทำนายชุดที่ 5 สามารถทำนายได้ สูงรองลงมาในกลุ่มอายุน้อย ทำนายได้ 57.9% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ (เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย) คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรม การใช้ชีวิตอย่างพอเพียง และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ค่าเบต้าเท่ากับ .34, .31 และ .20 ตามลำดับ และตัวทำนายชุดที่ 5 สามารถทำนายได้ต่ำสุดในกลุ่มที่มีสมาชิกรวม ทำนายได้ 45.8% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ (เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย) คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ทัศนคติที่ดีต่อการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง และ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน มีค่าเบต้าเท่ากับ .34, .23 และ .23 ตามลำดับ ซึ่งการแปลผลในทั้ง 3 กลุ่มย่อย ดังกล่าวแปลผลเช่นเดียวกันกับกลุ่มรวม

สำหรับการพิจารณาความแตกต่างของเปอร์เซ็นต์การทำนายรวมของตัวทำนายชุดที่ 5 กับเปอร์เซ็นต์การทำนายรวมของตัวทำนายชุดที่ 3 และตัวทำนายชุดที่ 4 พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 5 สามารถทำนายพฤติกรรม การใช้ชีวิตอย่างพอเพียงได้มากกว่าชุดตัวทำนายทั้ง 2 ชุดเพียงลำพัง ผลโดยรวมพบว่า มีเปอร์เซ็นต์ที่แตกต่างกันตั้งแต่ 2.8% ถึง 6.5% โดยมีกลุ่มที่แตกต่างตามเปอร์เซ็นต์ที่ตั้งเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มากกว่า 5% ในกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม โดยมีกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มเพศชาย กลุ่มอายุน้อย กลุ่มการศึกษาน้อย กลุ่มรายได้น้อย และกลุ่มสมาชิกรวม

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ของชาวสวนยางพาราชุมชนทุ่งขมิ้น จังหวัดสงขลา ที่มีลักษณะชีวสังคมที่แตกต่างกัน

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง (ตัวแปรตาม) ของชาวสวนยางพารา ชุมชนทุ่งขมิ้น จังหวัดสงขลา ที่มีลักษณะชีวสังคมที่แตกต่างกัน โดยตัวแปรลักษณะชีวสังคมภูมิหลัง (ตัวแปรอิสระ) ที่ใช้วิเคราะห์ในส่วนนี้ คือ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ และจำนวนสมาชิกในครอบครัว ซึ่งผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง ที่ปรากฏว่าคะแนนของพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ของชาวสวนยางพารา ชุมชนทุ่งขมิ้น จังหวัดสงขลา แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว หรือปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบสองทางและสามทาง ดังตารางที่ 3 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงของชาวสวนยางพารา ตำบลทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา ที่มีเพศ การศึกษา และรายได้ที่แตกต่างกัน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์แบบสามทาง

ตัวแปรตาม	จำนวนคน	ค่าเอฟ							% ทำนาย
		เพศ (ก)	การศึกษา (ข)	รายได้ (ค)	(ก×ข)	(ก×ค)	(ข×ค)	(ก×ข×ค)	
พฤติกรรมการใช้ชีวิตฯ	420	3.57*	<1	4.94*	<1	1.07	6.11**	<1	3.7

หมายเหตุ *p < 0.05, **p < 0.01 และ ***p < .001

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยของตัวแปรตาม ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว

กลุ่ม	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ยคะแนนของตาม	
		คะแนนสูง	คะแนนต่ำ
พฤติกรรมการใช้ชีวิตฯ	เพศ	หญิง = 51.75	ชาย = 51.00
	รายได้	มาก = 51.51	น้อย = 51.26

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนนพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว เพียง 2 ตัว คือ เพศ และรายได้ (ตารางที่ 3 ตอนที่ 1) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ชาวสวนยางพารา ชุมชนทุ่งขมิ้น จังหวัดสงขลาที่มีเพศหญิงมีคะแนนพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงมากกว่า ชาวสวนยางพารา ชุมชนทุ่งขมิ้น จังหวัดสงขลาที่มีเพศชายมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 51.5 และ 51.00 ตามลำดับ) และ 2) ชาวสวนยางพาราชุมชนทุ่งขมิ้น จังหวัดสงขลาที่มีรายได้มากมีคะแนนพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงมากกว่า ชาวสวนยางพารา ชุมชนทุ่งขมิ้น จังหวัดสงขลาที่มีรายได้น้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 51.51 และ 51.26 ตามลำดับ) (ตารางที่ 3 ตอนที่ 2) และพบว่าคะแนนพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่างการศึกษากับรายได้ (ตารางที่ 3 ตอนที่ 1) และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตารางที่ 4) พบว่า มีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเพียงคู่เดียว กล่าวคือ ชาวสวนยางพาราที่มีการศึกษามาก ถ้ามีรายได้มาก จะเป็นคู่ที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงมากกว่า ชาวสวนยางพาราที่มีรายได้น้อย ทั้งนี้ไม่พบว่าคะแนนพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทาง จึงสรุปได้ว่า ชาวสวนยางพาราที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงมาก คือ ชาวสวนยางพาราเพศหญิง และชาวสวนยางพาราที่มีรายได้มาก

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง พิจารณาตามการศึกษา และรายได้ ในกลุ่มรวม

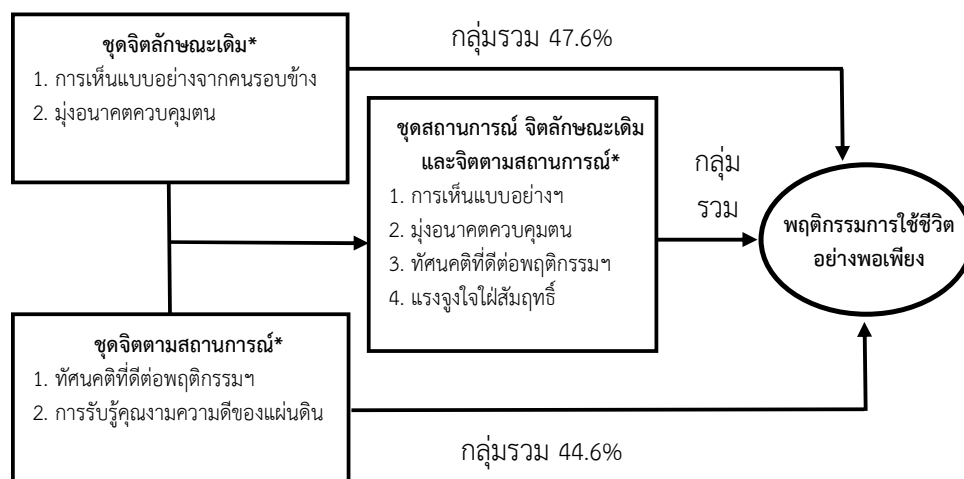
การศึกษา	รายได้	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	11	12	21
มาก	มาก	22	119	52.32	1.02	1.14	2.12*
น้อย	น้อย	11	154	51.30		0.12	1.10
น้อย	มาก	12	68	51.18			0.98
มาก	น้อย	21	79	50.20			

* มีนัยสำคัญที่ .05

สรุปและอภิปรายผล

สรุป

ผลการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณของพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง พบว่า ปริมาณในกลุ่มรวมของตัวทำนายชุดที่ 5 สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง 52.5% (ตารางที่ 2 และภาพที่ 2) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และทัศนคติที่ดีต่อการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ตามลำดับ ในขณะที่ตัวทำนายชุดที่ 3 คือ สถานการณ์ 2 ตัวแปร ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ได้ 47.6% และตัวทำนายชุดที่ 4 คือ จิตลักษณะเดิม 2 ตัวแปร ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงได้ 44.6% ดังนั้นการใช้ตัวทำนายรวม 4 ตัวแปรในชุดที่ 3 จึงสามารถทำให้อำนาจการทำนายในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นมากพอที่จะยอมรับได้ (เปอร์เซ็นต์แตกต่างเท่ากับ 7.9%) และจากการวิเคราะห์กลุ่มย่อย พบว่ามีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันมากกว่า 5% มี 5 กลุ่ม โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มเพศชาย กลุ่มอายุน้อย กลุ่มอายุมาก กลุ่มการศึกษาน้อย กลุ่มรายได้น้อย และกลุ่มสมาชิกมาก มีพิสัยของเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันตั้งแต่ 2.8% ถึง 6.5% โดยกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างมากที่สุด 6.5% คือ กลุ่มเพศชาย (ตารางที่ 2)

ภาพที่ 2 ผลการทำนายพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงของชาวสวนยางพาราตำบลทุ่งขมิ้น โดยใช้ลักษณะสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย

หมายเหตุ: * แสดงตัวแปรที่เข้าทำนายได้ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์สมมติฐาน สรุปได้ว่า ตัวทำนายกลุ่มลักษณะสถานการณ์ ร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิม และตัวทำนายจิตลักษณะตามสถานการณ์ รวม 6 ตัวทำนาย สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ได้มากกว่าตัวทำนายกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตามเกณฑ์แตกต่างมากกว่า 5% โดยพบในกลุ่มรวม และ 9 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มอายุน้อย กลุ่มอายุมาก กลุ่มการศึกษา น้อย กลุ่มการศึกษามาก กลุ่มรายได้น้อย กลุ่มรายได้มาก และกลุ่มสมาชิกมาก ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้จึงสนับสนุนสมมติฐานอย่างเด่นชัด

อภิปรายผล

ผลที่พบจากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบถดถอยพหุคูณของพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงข้างต้นทำให้ทราบว่า ตัวทำนายกลุ่มลักษณะสถานการณ์ ร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิม และตัวทำนายจิตลักษณะตามสถานการณ์ สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ได้มากกว่าตัวทำนายกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงชุดเดียว โดยพบผลที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ รวิกัญจน์ เตือนดาว (2547, หน้า 155) ที่พบว่า ตัวทำนายชุดสถานการณ์ ร่วมกับตัวทำนายชุดจิตลักษณะเดิม สามารถทำนายพฤติกรรมการขับซื้ออย่างปลอดภัย ทั้ง 3 ด้าน ได้มากกว่าตัวทำนายชุดใดชุดหนึ่งตามลำดับ โดยพบในรายละเอียดว่า ตัวทำนายชุดสถานการณ์ ร่วมกับตัวทำนายชุดจิตลักษณะเดิม สามารถทำนายพฤติกรรมการเตรียมตัวเพื่อการขับซื้ออย่างปลอดภัยได้แตกต่าง 7.6% ในกลุ่มพนักงานขับรถโดยสารประจำทาง ขสมก. ที่มีฐานะไม่ดี ทำนายพฤติกรรมการขับซื้ออย่างปลอดภัยได้แตกต่าง 7.2% ในกลุ่มรวม และทำนายพฤติกรรมการขับซื้ออย่างมีมารยาทได้แตกต่าง 6.3% ในกลุ่มรวม นอกจากนี้ยังพบผลในทำนองเดียวกันนี้ในงานวิจัยของ ธวัชชัย ศรีพรงาม (2547, หน้า 234-238) ไพรินทร์ ชัดดีพงษ์ (2553, หน้า 217-221)

ในส่วนของการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง พบว่า กลุ่มชาวสวนยางพาราที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงน้อยกว่ากลุ่มชาวสวนยางพาราอื่น ๆ ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลของชาวสวนยางพาราที่มีลักษณะทางชีวสังคมที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ชาวสวนยางพารากลุ่มเสี่ยง (ตารางที่ 3 ตอนที่ 2) คือ กลุ่มชาวสวนยางพาราที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงน้อย ได้แก่ กลุ่มชาวสวนยางพาราที่มีเพศชาย และกลุ่มชาวสวนยางพาราที่มีรายได้น้อย

สรุปได้ว่า กลุ่มชาวสวนยางพาราที่ควรมีการพัฒนาโดยเร่งด่วนเป็นอันดับแรก คือ กลุ่มชาวสวนยางพาราที่มีเพศชาย รองลงมาคือ กลุ่มชาวสวนยางพาราที่มีรายได้น้อย ซึ่งในส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายนั้น พบผลสอดคล้องกับงานวิจัยในหลาย ๆ งานวิจัยที่พบว่า กลุ่มเพศชายเป็นกลุ่มเสี่ยงที่ต้องได้รับการพัฒนาพฤติกรรมในหลาย ๆ ด้าน เช่น พฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัย (ธวัชชัย ศรีพรงาม, 2547, หน้า 245) พฤติกรรมรักษาความสะอาด (กุหลาบ ไทโพธิ์ภู, 2546, หน้า 213) และพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (นิภาพร โชติสุตเสนห์, 2545, หน้า 130)

สำหรับปัจจัยเชิงเหตุของชาวสวนยางพารากลุ่มเสี่ยง ซึ่งพิจารณาได้จากการวิเคราะห์ผลการทำนายพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง โดยใช้กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะ (ตารางที่ 2) พบว่า ปัจจัยเชิงเหตุที่สำคัญของพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงของกลุ่มชาวสวนยางพาราที่มีเพศชาย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ขณะที่กลุ่มชาวสวนยางพาราที่มีรายได้น้อย ตัวทำนายที่สำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง

สรุปได้ว่า ปัจจัยเชิงเหตุที่สำคัญของชาวสวนยางพารากลุ่มเสี่ยง คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน พบผลสอดคล้องกับงานวิจัยในหลาย ๆ งานวิจัย ที่พบว่า การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมากจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่ปรารถนามากตามไปด้วย เช่น พฤติกรรมจิตสาธารณะ

เคารพผู้อื่นมาก (วีระชัย คำธร, 2554, หน้า 64) พฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัย (ธวัชชัย ศรีพรงาม, 2547, หน้า 251)

นอกจากนี้ งานวิจัยนี้ยังแสดงให้เห็นอีกว่า ปัจจัยทั้งทางด้านสถานการณ์และจิตลักษณะ (จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์) เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงของชาวสวนยางพารา ตำบลทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา ซึ่งผลวิจัยที่พบเป็นการสนับสนุนรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) (Magnusson & Endler, 1977, pp. 18-21) และทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2543, หน้า 9-16) ที่แสดงถึงสาเหตุของคนดีและพฤติกรรมของคนเก่ง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้มีสาเหตุทางจิตใจที่ติดตัวผู้กระทำโดยตลอด และสาเหตุทางจิตใจที่เกิดและเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ จิตลักษณะตามทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม ได้ชี้ให้เห็นถึงลักษณะทางจิตใจหลายลักษณะที่จำเป็นต่อการเกิดพฤติกรรม และควรมีการพัฒนาลักษณะเหล่านี้ ควบคู่ไปกับการให้ความรู้ในเรื่องที่ต้องการพัฒนา ซึ่งจิตลักษณะที่สำคัญที่ควรพัฒนา คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความเชื่ออำนาจในตน นอกเหนือจากการพัฒนาความเชื่อและทัศนคติที่เหมาะสม อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ สามารถกำหนดหัวข้อในการเสนอแนะหรือการพัฒนากลุ่มชาวสวนยางพาราให้มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ได้ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายเร่งด่วนที่ควรส่งเสริมพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

โดยปกติแล้วนั้นสิ่งแรกที่นักพัฒนาต้องการทราบก็คือ กลุ่มชาวสวนยางพาราประเภทใดที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงน้อยกว่ากลุ่มชาวสวนยางพาราประเภทอื่น ๆ เพราะในการพัฒนานั้นไม่สามารถพัฒนากลุ่มชาวสวนยางพาราไปพร้อม ๆ กันได้ทั้งหมด จึงต้องมีการกำหนดเป้าหมายเร่งด่วนหรือกลุ่มชาวสวนยางพาราที่มีความสำคัญมาก (มีความเสี่ยงต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง) จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า กลุ่มชาวสวนยางพาราที่มีเพศชาย เป็นกลุ่มเร่งด่วนที่ควรพัฒนาก่อน รองลงมาคือ กลุ่มชาวสวนยางพาราที่มีรายได้น้อย (ตารางที่ 3 ตอนที่ 2)

2. แนวทางในการพัฒนากลุ่มเป้าหมาย

สำหรับแนวทางในการพัฒนากลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง มีดังนี้ กล่าวคือ ทั้งกลุ่มชาวสวนยางพาราที่มีเพศชาย และกลุ่มชาวสวนยางพาราที่มีรายได้น้อย พบสิ่งที่ควรพัฒนาเป็นอันดับแรกคือ ควรมีการพัฒนาให้กลุ่มชาวสวนยางพาราทั้งสองกลุ่มได้เห็นแบบอย่างที่ดีจากคนรอบข้าง เพราะตัวแปรการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างเป็นตัวทำนายอันดับแรกของพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ซึ่งการส่งเสริมให้กลุ่มชาวสวนยางพาราเห็นแบบอย่างที่ดี จะเป็นการทำให้กลุ่มชาวสวนยางพารามีตัวอย่างในการปฏิบัติตน รวมทั้งเห็นผลที่เกิดจากการปฏิบัติตนที่เกิดจากการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการศึกษาที่พบ และจากวิธีการวิจัยที่น่าจะมีการพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น การวิจัยที่ควรทำต่อไป 3 ประการดังนี้

1) ควรมีการสำรวจเชิงทดลองที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง จะเกิดการรับรู้สภาพในการทำงาน และเมื่อได้ผลการวิจัยเชิงทดลองมาแล้ว ก็ได้นำมาใช้เป็นหลักฐานเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

2) ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบอื่น ๆ เช่น ข้อมูลแบบ (Path Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาอิทธิพลของปัจจัยเชิงเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

3) ควรมีการใช้ตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ ที่น่าสนใจ เช่น ปทัสถานทางสังคม เหตุผลทางจริยธรรม เป็นต้น เข้ามาในงานวิจัยครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กุหลาบ ไทโรโพธิ์. (2546). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารจิต สาขาพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2543). **ทฤษฎีต้นไม้วิจัยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชชัย ศรีพรงาม. (2547). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและปั่นด้าย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารจิต สาขาพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นิภาพร โชติสุดแสนห. (2545). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารจิต สาขาพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ไพรินทร์ ชัดดีพงษ์. (2553). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวกับความฉลาดทางการเมืองของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารจิต สาขาพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- รวิกาญจน์ เดือนดาว. (2547). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการขับขี้อย่างปลอดภัยของพนักงานขับรถโดยสารประจำทาง ขสมก.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารจิต สาขาพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิฑูรย์ แก้วสุวรรณ, เกษมชาติ นเรศเสนีย์ และ บุญเรือง ศรีเหรียญ. (2559). การพัฒนาชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง. **วารสารการเมืองการปกครอง**. 6 (2), หน้า 55-69.
- วีรชัย คำธรร. (2554). **ปัจจัยเชิงบูรณาการตามประสบการณ์และลักษณะทางจิตที่มีอิทธิพลต่อ จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี**. **วารสารวิจัยราชภัฏธนบุรี รัชใช้สังคม**. 18 (1), หน้า 57-66.
- อภิชัย พันธเสน. (2546). **การประยุกต์พระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียงกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- Kerlinger, F. N., & Lee, H. B. (2000). **Foundations of Behavioral Research**. (4th ed.). Holt, NY: Harcourt College Publishers.
- Magnusson, D., & Endler, N. S. (1977). **Personality at the Crossroads: Current Issues in Interactionism Psychology**. New jersey: LEA Publishers.